

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

**Speciální škola a zařízení pro sluchově postižené, Ostrava -
Poruba, Spartakovců 1153**

Spartakovců 1153, 108 00 Ostrava - Poruba

Identifikátor školy: 600 026 817

Termín konání komplexní inspekce: 3. - 6. duben 2001

Čj.	146 349/01-11069
Signatura	kn6zu261

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální škola a zařízení pro sluchově postižené zajišťuje odbornou péči o sluchově postižené děti převážně ze spádové oblasti okresů Ostrava, Opava, Karviná. Byla založena v roce 1982 pro nedoslýchavé děti. Jednalo se o první stupeň ZŠ se školní družinou. Škola měla celkem 5 pracovníků. V současné době sdružuje:

Základní školu pro sluchově postižené, kapacita 120 žáků.

Mateřskou školu pro sluchově postižené, kapacita 27 dětí.

Školní družina, kapacita 20 žáků.

Internát, kapacita 74 žáků.

Speciálně pedagogické centrum, kapacita 500 žáků.

Školní jídelna, kapacita 150 jídel.

Tomuto členění předcházely několikaleté stavební úpravy bývalé základní školy na internátní školu pro sluchově postižené. Souběžně s materiálními změnami docházelo k strukturalizaci pracovního kolektivu na jednotlivých úsecích činnosti zařízení. Od 2. ledna 1991 je škola právním subjektem.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Matematika

Počet hodin matematiky v jednotlivých ročnících je v souladu se schválenými učebními plány. Žáci jsou vyučováni podle osnov základní školy a osnov pro žáky se sluchovým postižením pro první a druhý stupeň základní školy. Tematické plány odpovídají obsahu předmětu matematika, je zajištěna kontinuita mezi jednotlivými ročníky. Výukové cíle jsou zaměřeny na splnění učebních osnov při respektování individuálních zvláštností žáků.

Vyučující matematiky splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Všichni učitelé matematiky ovládají komunikaci znakovou řečí a daktyl. Výuka probíhala ve kmenových třídách a v odborné učebně fyziky a chemie. Učebny jsou dostatečně prostorné, jsou vybaveny moderním nábytkem, lavice a žakovské židle velikostně odpovídají vzrůstu žáků. Rozmístění žakovských lavic ve třídě umožňovalo stálý vizuální kontakt mezi učiteli a žáky. Učebny jsou vybaveny společným zesilovacím zařízením a vhodnými didaktickými pomůckami. Pěkná a účelná výzdoba tříd je tvořena výrobky a výkresy žáků, prostory působí útulně. Ve všech učebnách jsou místa pro relaxaci s koberci, sedačkami a různými druhy manipulačních her. Materiální vybavenost odpovídá potřebám žáků i psychohygienickým kritériím výuky sluchově postižených. Vyučující dokonale znají diagnózu, prognózu i metody vedoucí k minimalizaci postižení sluchu.

Stavba hodin respektovala individuální i věkové zvláštnosti žáků při respektování stupně postižení. Vyučovací hodiny byly zahájeny rozhovory s žáky formou orální v kombinaci s daktylem a znakovou řečí. Obsahem rozhovoru byly zážitky žáků a jejich vztah k matematice. V hodinách bylo využíváno frontálních, skupinových a individuálních metod výuky. Všechny metody výkladu, opakování, procvičování a hodnocení byly pojaty multisenzoriálně. Učivo je vázáno na pochopení významu slov, číselných pojmů, matematické terminologie a definic při praktické manipulaci s názornými pomůckami. Dostatečně bylo využíváno učebnic, pracovních listů, obrazového materiálu, kalkulátorů a počítačových programů. Při opakování a procvičování učiva byl striktně dodržován způsob všech typů komunikace. V části výkladové

bylo využíváno prvků heuristické metody vyvozováním, vyučující se snažili o vytvoření potřebných algoritmů. V hodinách geometrie získávali žáci potřebné dovednosti při rýsování, při praktických činnostech procvičovali převody jednotek délkových, plošných i objemových. Teoretické poznatky o geometrických tvarech a tělesech byly názorně předváděny na modelech a předmětech denní potřeby. Pochopení získaných znalostí bylo okamžitě kontrolováno, bylo užito práce s chybou. Rozdíly v komunikačních dovednostech jednotlivých žáků byly minimalizovány názorností výuky a využitím všech způsobů komunikace, bylo procvičováno odezírání a nonverbální způsob vyjadřování. Didaktické zásady byly dodržovány, dominovala preference individuálního přístupu. Jednotlivé činnosti byly střídány, vhodně byly zařazovány hry a soutěže procvičující základní početní úkony. Dostatečný prostor vyučující věnovali řešení slovních úloh, pochopení zadání, výpočet - zdůvodnění početní operace a odpovědi. Ve všech sledovaných hodinách byly zařazeny relaxační chvílky. Organizace hodin, užití výchovně vzdělávacích metod a forem odpovídalo psychohygienickým požadavkům i potřebám žáků. Změny tempa výuky, individuální přístup a vytvoření prostoru pro vyjádření vlastních názorů mělo výrazný motivační charakter. Vedle vnitřních motivačních činitelů daných zájmem žáka o komunikaci a učení sehrávala důležitou roli vysoká úroveň empatie učitelů.

Využívání mezipředmětových vztahů, praktických znalostí a dovedností žáků, aktualizací a aplikací matematických úkonů, přispívalo k velkému zájmu žáků o výuku. Zadávané úkoly byly přiměřené možnostem žáků, byla podporována vzájemná spolupráce. Hodnocení a klasifikace mělo výraznou motivační roli. Hodnocení bylo objektivní, míra empatie učitelů jej negativně neovlivňovala. Způsob hodnocení, a motivace pozitivně ovlivňují psychologické a sociální vztahy mezi žáky, žáky a učiteli i vztah k intaktní populaci.

Komunikace a interakce mezi vyučujícími a žáky i mezi žáky navzájem vycházela z respektování zásad slušného chování. Rozmanitost komunikačních prostředků pozitivně ovlivňuje chování žáků a jejich vztah k sobě, nejbližšímu okolí i společnosti.

Plánování výuky je v souladu s učebními dokumenty a s individuálními potřebami žáků, příprava na výuku je velmi náročná a je hodnocena jako vynikající. Materiální a prostorové podmínky, technické vybavení a didaktické prostředky jsou hodnoceny jako vynikající. Personální zabezpečení výuky vyučujícími s vysoce profesionální úrovní je vynikající. Struktura vyučovacích hodin, použité formy a metody jsou efektivní a i na základě úspěšnosti žáků jsou hodnoceny jako vynikající. Zájem žáků o vzdělávání je založen na kvalitě motivace a hodnocení, jsou hodnoceny jako vynikající. Úroveň komunikace a interakce pedagogů je vynikající.

Vyučování předmětu matematika je hodnoceno jako vynikající.

Přírodověda, vlastivěda

Časová dotace předmětů je v souladu se schváleným učebním plánem. V pátém ročníku jsou žáci vyučováni podle učebních osnov základní školy, ve čtvrtém ročníku podle učebních osnov pro sluchově postižené. Časově tematické plány vyučujících odpovídají obsahu předmětů a zajišťují kontinuitu mezi jednotlivými ročníky. Při stanovování výukových cílů vyučující vycházeli ze znalosti speciálně pedagogické diagnostiky žáků a respektovali jejich individuální schopnosti a možnosti.

Všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Jejich vysoká profesionální úroveň pozitivně ovlivňovala kvalitu výuky. Sledovaná výuka probíhala v prostorných kmenových třídách a v odborné učebně zeměpisu. Účelné sestavení moderního nábytku umožňovalo žákům zrakové vnímání řeči učitele i spolužáků. Všechny učebny byly vybaveny kolektivní zesilovací aparaturou a množstvím učebních pomůcek. Názorné pomůcky

a grafické práce žáků tvořily estetickou a podnětnou výzdobu tříd. Koberce k relaxaci vhodně doplňovaly výukové prostory, které plně respektují psychohygienické požadavky.

Struktura hodin odpovídala věkovým zvláštnostem žáků a respektovala jejich individuální možnosti. Učivo bylo přiměřeně náročné. Při vyučování vytvářeli učitelé prostor pro vyjadřování vlastního názoru žáků a jejich úspěšné uplatnění. Individuálně požadovali řečovou reprodukci formou orální a znakové řeči. Ve sledovaných hodinách byly použity rozmanité formy a metody výuky. Frontální vyučování se střídalo se skupinovým, při kterém byly využity prvky samostatného aktivního učení. Efektivně bylo využíváno učebních pomůcek (učebnice, pracovní listy, sešity, nástěnná mapa, atlasy, počítač, encyklopedie, obrazový materiál). Ve všech sledovaných hodinách vyučující sledovali, na co žáci navazují a pro jakou komplexnější vědomost si vytvářejí předpoklady. V průběhu učebních činností si průběžně ověřovali pochopení nových pojmů a individuálně mimo orální a znakovou řeč používali daktylní formu řeči. Používáním znakového jazyka učitelé eliminovali rozdíly v komunikačních dovednostech žáků. Respektovali vývojovou úroveň a dosavadní zkušenosti žáků. Zásady názornosti přiměřenosti a individuálního přístupu byly dominantní v průběhu všech učebních činností. Organizace hodin odpovídala psychohygienickým požadavkům a umožňovala efektivně využít vyučovací čas.

Aktivizující vnitřní motivace vycházela z individuálních zájmů a potřeb žáků. Motivaci k učení zvyšovaly soutěživé hry a využívání mezipředmětových vztahů. Navozováním příkladů z praxe bylo využíváno životních zkušeností žáků. Při zkoušení a opakování si vyučující ověřovali schopnosti žáků aplikovat získané vědomosti a poznatky v praktickém životě. Otázky byly vhodně voleny a formulovány v rámci jejich slovní zásoby. Úkoly byly přiměřené a při obtížích byla žákům individuálně poskytována pomoc. Zkoušení i opakování vytvářelo učitelé zpětnou vazbu, zda žáci chápou pojmy, vztahy a souvislosti probíraného učiva. Hodnocení výkonu bylo objektivní, respektovalo individuální schopnosti žáků a mělo výrazně pozitivní charakter.

Pravidla jednání byla všem známá a všemi akceptovaná. V hodinách vládla přátelská pracovní atmosféra. Komunikační systém byl založen na vynikajícím verbálním i neverbálním projevu vyučujících, kteří pozitivně ovlivňovali psychosociální klima třídy. Při všech učebních činnostech byla ze strany učitelů věnována pozornost rozvíjení komunikace žáků. Ve sledovaných hodinách projevovali žáci kladný vztah k učebním činnostem.

Plánování a příprava odpovídá zvláštnostem a potřebám žáků, je hodnocena jako vynikající. Materiální a personální zabezpečení vzdělávání je hodnoceno jako vynikající. Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti jsou optimální a jsou hodnoceny jako vynikající. Motivace a hodnocení je zaměřeno pozitivně a povzbuzuje žáky, je hodnoceno jako vynikající. Míra interakce a úroveň komunikace napomáhá minimalizovat sluchový deficit, je hodnocena jako vynikající.

Úroveň výuky přírodovědy a vlastivědy je hodnocena jako vynikající.

Přírodopis, zeměpis

Časová dotace sledovaných předmětů odpovídá schválenému učebnímu plánu. Předměty byly vyučovány podle osnov základní školy, v šestém ročníku i podle osnov pro základní školy pro sluchově postižené. Kontrolou třídních knih a časově tematických plánů bylo zjištěno, že členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám deklarovaného vzdělávacího programu. Příprava vyučujících na výuku byla vynikající. Vycházela z materiálních podmínek školy a ze znalosti speciálně pedagogické diagnostiky žáků. Stanovené cíle odpovídaly aktuálnímu složení tříd a individuálním potřebám žáků.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících je v souladu s požadavky. Učebny, ve kterých

probíhala výuka jsou nadstandardně zařízeny. Odborná učebna přírodopisu disponuje velkým množstvím obrazových a trojrozměrných pomůcek i didaktickou technikou. V odborné učebně zeměpisu jsou vhodně umístěny nástěnné mapy a počítač s výukovými programy. Žáci ve vyučování využívají atlasy, globusy, encyklopedie a bohatý obrazový materiál. Obě učebny jsou tematicky vyzdobeny, vybaveny moderním nábytkem a kolektivní zesilovací aparaturou. Uspořádání školního nábytku umožňuje bezproblémovou dvojjazyčnou komunikaci (orální i znaková řeč). Učební prostředí je podnětné, estetické a vytváří optimální podmínky pro dodržování psychohygienických zásad.

Ve sledovaných hodinách byly použity různé formy výuky. Klasická smíšená hodina, skupinové vyučování i výuka v počítačové učebně. Organizace a struktura hodin byla adekvátní věku žáků i jejich individuálním schopnostem a možnostem. Ve sledované výuce přírodopisu byly v souladu se zásadou názornosti účinně a efektivně využívány učební pomůcky. Žáci byli vedeni k osvojování dovedností pozorovat a tato pozorování jednoduše, výstižně slovně nebo znakovou řečí vyjadřovat. Ve výuce zeměpisu byla dominantní samostatná práce s knihou, atlasem, zeměpisnou encyklopedií a orientace na mapě. V jedné sledované hodině si žáci sami aktivně osvojovali nové poznatky, které následně sdělovali svým spolužákům a společně zapsali do sešitu. Ve výukových programech si ověřovali své znalosti na slepých mapách. Používané metody byly didakticky účinné, adekvátní žákům i obsahu v předávání plnohodnotných informací. Ve výuce byl vytvořen dostatečný prostor pro individuální potřeby žáků a pro jejich úspěšné uplatnění. Tempo výuky a zařazené relaxační prvky reagovaly na aktuální situaci ve třídě. Učivo bylo věcně správně interpretováno. Velkou pozornost učitelé věnovali grafickému projevu žáků. Vzhledem k tomu, že rozsah osvojené slovní zásoby nedával žákům možnost, aby pochopili nové přírodovědné a zeměpisné učivo v plném rozsahu, vyučující využívali i znakové řeči.

Motivace byla orientována na životní zkušenosti žáků a aktualizovala jejich sociální potřeby. Využívání mezipředmětových vztahů, střídání učebních činností a používané učební pomůcky kladně ovlivňovaly aktivní přístup žáků k výuce. Ověřování znalostí a pochopení učiva navazovalo na probírané učivo. Úkoly byly přiměřené individuálním možnostem žáků. Hodnocení respektovalo diagnostiku příčin obtíží, oceňovalo snahu a pokrok jednotlivých žáků, kteří bezprostředně po svém výkonu dostávali přiměřené zpětné informace.

Při vzájemné interakci vyučující respektovali osobnost žáka. Jasná a známá pravidla jednání jim usnadňovala komunikaci. Pro vyjádření svých názorů měli žáci cíleně vytvořen dostatečný prostor, který byl nenásilně využíván k rozvoji jejich komunikačních dovedností. Pozitivní vztahy vytvářely potřebné psychosociální podmínky pro všestranný rozvoj žáků. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla vynikající.

Plánování je v souladu s učebními osnovami, příprava na výuku zohledňuje individuální potřeby a schopnosti žáků, je hodnocena jako vynikající. Prostorové, materiální personální podmínky jsou hodnoceny jako vynikající. Struktura hodin, použité metody a formy vzdělávací činnosti jsou hodnoceny jako vynikající. Motivace a hodnocení spolu s rozvojem komunikačních dovedností žáků jsou základem účinnosti vzdělávání, jsou hodnoceny jako vynikající. Vztah pedagogů k žákům je velmi pěkný, také úroveň komunikace je hodnocena jako vynikající.

Úroveň výuky přírodopisu a zeměpisu je hodnocena jako vynikající.

Informatika

Informatika je na škole vyučována v dvouhodinové dotaci. V šestém ročníku jako nepovinný předmět, v sedmém až devátém ročníku jako volitelný předmět. Zavedením předmětu do výuky

škola vytváří u žáků individuální předpoklady pro úspěšné uplatnění v praktickém životě. Výuka probíhá podle podrobného a kvalitně zpracovaného časově tematického plánu, který je schválen ředitelem školy. Plán respektuje doporučené tematické celky. Je zaměřen na práci s textovými informacemi, tabulkovými procesory a na vyhledávání a přenos informací. Nedochozí v něm k obsahové duplicitě a mezi jednotlivými ročníky je zajištěna kontinuita. Stanovené výukové cíle odpovídají věkovým zvláštěm žáků i jejich individuálním potřebám a možnostem. Se základy informatiky mají možnost se seznámit v zájmovém útvaru již žáci pátého ročníku.

Vyučující splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku ve speciální škole. Jeho způsobilost doplněná samostudiem pozitivně ovlivňovala kvalitu výuky. Odborná počítačová učebna má síťové propojení a přístup k Internetu. Je vybavena šesti žákovskými počítači a jedním pro učitele. Výukové programy jsou zakoupeny vedením školy. Prostorové uspořádání umožňovalo vyučujícímu individuální přístup ke všem žákům.

Technické i programové vybavení umožňuje plnit stanovené výukové cíle. Jeho využívání ve sledovaných hodinách bylo účinné a efektivní. Samostatná práce žáků na počítači byla základní formou a metodou výuky. Organizační pokyny byly jednoznačné a všem srozumitelné. Poskytované informace byly přiměřeně náročné a navazovaly na znalosti a dovednosti žáků. V navštívených hodinách žáci využívali softwarového vybavení k tvorbě jednoduchých programů a ke čtení a posílání zpráv pomocí elektronické pošty v síti Internet. Internetovou síť využívali také pro posílání krátkých textových zpráv do sítě mobilních telefonů. Všichni žáci měli možnost pracovat individuálním tempem a měli dostatečný prostor pro alternativní způsoby řešení zadávaných úkolů. Vyučující zohledňoval individuální schopnosti žáků a vhodně stanovenými výukovými cíli všem vytvořil prostor pro úspěšné uplatnění. Učivo bylo interpretováno věcně správně a bylo v souladu se současným stavem teorie a praxe v dané oblasti. Vyučovací čas byl využit efektivně. Tempo i celková organizace sledovaných hodin respektovala psychohygienické požadavky výuky.

Všechny učební činnosti byly provázeny silnou vnitřní motivací žáků. V průběhu výuky bylo využíváno aktualizace učiva, mezipředmětových vztahů a praktických zkušeností žáků. Zadávané úkoly byly přiměřené schopnostem a znalostem žáků. Jejich pochopení si vyučující ověřoval vhodně volenými otázkami. Výsledky učení byly průběžně vyhodnocovány a následně byly vždy prováděny korekce postupů při samostatné práci. Hodnocení bylo spravedlivé, zdůvodněné a komplexně posuzovalo výsledky individuálních učebních činností. Oceňovalo snahu a pokrok jednotlivých žáků. Mělo pozitivně motivující charakter. V závěru vyučovacích hodin bylo učivo shrnuto a byl vytvořen dostatečný prostor pro sebehodnocení žáků.

Dohodnutá pravidla jednání vytvářela celkový rámec vzájemné komunikace a interakce. Při všech učebních činnostech byla ze strany učitele respektována osobnost žáka a jeho individuální schopnosti. Ve sledovaných hodinách byla pozorována přátelská a pracovní atmosféra. Přímá verbální komunikace byla omezena pouze na nezbytné organizační pokyny a na ověření pochopení zadávaných úkolů. Hlavní důraz byl kladen na neverbální komunikaci s využitím výpočetní techniky. Vyučující svým přístupem k žákům i svou odbornou zdatností pozitivně ovlivňoval psychosociální podmínky výuky. V průběhu sledovaných hodin projevovali žáci velký zájem o výuku předmětu.

Plánování a příprava tohoto předmětu koresponduje se vzdělávacími potřebami žáků, je hodnoceno jako vynikající. Materiální, technické, programové a personální zajištění výuky je vynikající. Organizace hodin, použité metody a formy jsou hodnoceny jako vynikající. Způsob motivace a hodnocení žáků podporuje sebevědomí a socializaci žáků, jsou hodnoceny jako vynikající. Komunikace a interakce mezi žáky navzájem a učiteli a žáky je hodnocena jako vynikající.

Úroveň výuky informatiky je hodnocena jako vynikající.

Jazyk český a prvouka

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá schváleným učebním plánům. Plánování výuky vychází z učebních osnov tří realizovaných vzdělávacích programů. V souladu s učebními osnovami byly vypracovány přehledné a funkční tematické plány, které mají k dispozici všichni učitelé českého jazyka a prvouky, podle potřeby jsou průběžně aktualizovány. Náplň učiva a výukové cíle jsou stanoveny s ohledem na stupeň sluchového postižení žáků ve třídě a používané metody výuky orální, totální komunikace. Kontinuita výuky předmětů v jednotlivých ročnících je zajištěna, obsahová duplicita nebyla zjištěna.

Vyučování českého jazyka a prvouky bylo realizováno vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Všichni vyučující absolvovali kurs znakového jazyka, ve kterém se soustavně zdokonalují. Výuka předmětů probíhala v kmenových třídách, které poskytují dostatek prostoru pro veškeré zvolené vyučovací metody a aktivity. Žákovské stoly jsou uspořádány tak, aby všichni žáci viděli na učitele a mohli sledovat znakový jazyk a odezírání. Třídy se od sebe vzájemně liší výzdobou a úpravou, která má vysokou estetickou úroveň. Ve třídách je množství učebních pomůcek, které umožňují, aby osvojený řečový obsah měli žáci možnost prakticky využívat v přirozených situacích. Všechny předměty a pomůcky ve třídách jsou popsány tak, aby žáci vnímali napsané slovo a současně si vytvářeli obsah tohoto slova. Učební pomůcky jsou účelně používány.

Organizace všech sledovaných vyučovacích hodin byla promyšlená a jednotlivé výukové postupy byly metodicky provázány. Hodiny českého jazyka a prvouky byly organizovány vzhledem ke schopnostem a sluchovému postižení žáků s dodržováním individuálního přístupu. V přípravném stupni a v první třídě se ve výcviku čtení navazovalo na globální čtení, kterým pracovali v mateřské škole, přistupovala metoda analyticko syntetická. V nižším stupni se k vysvětlení napsaného slova používala i daktylní forma řeči, která ve vyšších třídách již ustupuje. Učitelé vytvářeli určité situace, na základě kterých zprostředkovali žákům naplánovaný obsah řeči. K navození modelových situací využívali vhodné formy, při kterých dbali na motivaci. Žáci byli vedeni k tomu, aby si fixovali osvojenou slovní zásobu, gramatické jevy ve zrakové formě psané, ale i daktylní způsob. Celková organizace výuky umožňovala žákům pracovat individuálním tempem, prostor k procvičování učiva byl dostatečný. Bylo využíváno rozmanitých vyučovacích metod podporujících zapamatování učiva a vedoucích ke kompenzaci poruchy. Učitelé využívali ve velké míře pomůcek, ve všech hodinách byl čas efektivně využíván. Žáci byli kontrolováni, opravováni, mohli si zpětně porovnat výsledky své práce. V procesu výuky byly vytvořeny i možnosti pro alternativní způsoby řešení zadaných úkolů.

Zahájení vyučovacích hodin a seznámení žáků s vyučovacím cílem mělo výrazně motivující charakter. Motivace probíhala i v průběhu vyučování. Analýza chyb byla prováděna po ukončení každého písemného projevu. Vyučující sledovali zpětnou vazbu, vypovídající o pochopení a osvojení probíraného učiva. Byly respektovány všechny surdopedické a didaktické zásady. Hodnocení bylo většinou pozitivní s výrazným motivačním akcentem.

Ve třídách probíhala výuka formou totální komunikace. U žáků nedoslýchavých převládala orální metoda, u těžkých sluchových vad znakový jazyk. Použití komunikační metody se rozlišovalo i uvnitř každé třídy, podle individuálních možností žáků. I dítě s těžkou sluchovou vadou používalo pod vedením zkušené učitelky orální metodu. Plně byly respektovány možnosti žáků a jejich rodinné prostředí. Žáci z neslyšících rodin komunikovali jen znakovým jazykem. To se projevovalo i ve vzájemné toleranci a ve vztazích. Žáci používající orální

metodu, s neslyšícími spolužáky znakují. Vyučující dbali na správnou artikulaci a současně na správné tvary znaků.

Plánování a příprava výuky českého jazyka a prvouky je hodnocena jako vynikající. Materiální, technické a personální zajištění je hodnoceno jako vynikající. Organizace, užití formy a metody jsou adekvátní vzdělávacím potřebám žáků a jsou hodnoceny jako vynikající. Motivace a hodnocení žáků vytváří předpoklad pro úspěšné zvládnutí učiva, je hodnoceno jako vynikající. Interakce a komunikace se strany vyučujících, vztahy mezi žáky a jejich komunikační schopnosti jsou hodnoceny jako vynikající.

Výuka předmětu český jazyk a prvouka je hodnocena jako vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě výše uvedených zjištění byla úroveň plánování a přípravy hodnocena jako vynikající. Personální, materiální a psychohygienické podmínky jsou vynikající. Účelnost a vhodnost organizace výuky, použitých forem a metod práce jsou hodnoceny jako vynikající. Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků je vynikající, stejně jako úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy.

Celkově byla kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnocena jako vynikající.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry měla škola stanoveny na období 1994-1999. Ty vycházely z podmínek školy a prostředí, ve kterém se škola nachází. V nynější době dochází k základní změně ve skladbě žáků co do stupně postižení. Dříve zařízení pro nedoslýchavé se transformuje na zařízení pro těžké vady sluchu a pro děti s kochleárním implantátem. Tím se mění i koncepční záměry školy, které jsou obsaženy v těchto bodech:

1) Pokračovat v transformaci zařízení pro děti s těžkými vadami sluchu:

- vzdělávání pedagogických pracovníků ve znakové řeči,
- personálními změnami - přijímání neslyšících pedagogických pracovníků do mateřské školy, základní školy a internátu,
- kurzy znakové řeči pro rodiče sluchově postižených dětí,
- vytváření podkladů pro legislativní zakotvení rané péče o sluchově postižené do působnosti speciálně pedagogických center.

2) Podpora činnosti sdružení Děti a aktiv pracovníků školy při získávání prostředků na materiální rozvoj školy.

3) Estetizace venkovního areálu a vybudování sportovního areálu.

Rámcový celoroční plán školy na školní rok 2000/2001 vychází ze závěrů výroční zprávy, výsledků kontrolní činnosti vedení školy a požadavků rodičovské veřejnosti. Je v něm stanovena organizace školy, kontrolní a hospitační úkoly vedení, termíny nejdůležitějších akcí a další vzdělávání učitelů. Vytyčuje úkoly v oblasti spolupráce s rodiči, v hospodářské činnosti a při dodržování zásad bezpečnosti práce a protipožární ochrany. Přílohami plánu jsou plány činnosti na úseku výchovného poradenství, protidrogové prevence, školní družiny, internátu, mateřské školy a SPC. Strategické cíle pro oblast pedagogickou a správní byly stanoveny na podkladě podnětů zaměstnanců školy, projednány v kolegiu ředitele a pedagogické radě. Cíle

jsou reálné a v průběhu inspekční činnosti byly plněny. Na základní škole se při výuce postupuje podle tří učebních plánů:

Učební plán základní školy 1. - 9. ročníku schválený MŠMT ČR č. j. 16 847/96-2, ze dne 30. dubna 1996.

Učební plán základní školy pro sluchově postižené schválený MŠMT ČR č. j. 13 024/94-24, ze dne 2. března 1994 (2. stupeň).

Učební plán základní školy pro sluchově postižené schválený MŠMT ČR č. j. 19 227/93-24, ze dne 30. června 1993 (1. stupeň).

Při volbě učebních plánů se přihlíží k charakteru sluchového postižení žáků ve třídě a intelektové úrovni třídy. Plány jsou doplněny individuální logopedickou péčí v rozsahu dvou hodin týdně na prvním stupni školy a jedné hodiny týdně na druhém stupni školy. Předmět logopedická péče má specifický charakter, není klasifikován a neuvádí se na vysvědčení. Předložené časové a tematické plány odpovídaly učebním osnovám. Na základní škole se pracuje s jednou žákyní dle individuálního plánu, který je vypracován vzhledem k charakteru postižení a výukovým potížím. S plánem byli rodiče žákyně seznámeni, je s nimi průběžně konzultováno jeho plnění. Na škole je zaveden nepovinný předmět Informatika a Sportovní hry a pro žáky 7. - 9. ročníku volitelný předmět Informatika. Škola nabízí žákům v odpoledních hodinách možnost pracovat ve čtyřech zájmových kroužcích. V rámcovém plánu školní družiny, internátu, SPC, výchovného poradenství a mateřské školy jsou zpracovány organizace, provoz a specifické úkoly.

Kvalita, rozsah a účelnost plánování vzhledem k velikosti a podmínkám školy byly hodnoceny jako velmi dobré.

Organizování

Chod školy se řídí organizačním řádem školy a vnitřním řádem školy, který je rozpracován pro jednotlivá pracoviště. V čele školy stojí ředitel, kterého v plném rozsahu jeho povinností a práv zastupuje statutární zástupce. V užším vedení školy jsou zastoupeni vedoucí pracovníci jednotlivých pracovišť. Ředitel školy písemně delegoval na pracovníky výkon funkcí související s výchovně vzdělávacím procesem. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Na pravidelných týdenních poradách užšího vedení školy je řešena problematika chodu školy a zařízení a výhledově větší akce školy. Úkoly stanovené na těchto poradách jsou přenášeny na pracovníky jednotlivých pracovišť a sleduje se jejich plnění. Na pravidelných měsíčních poradách pedagogických pracovníků je řešena odborná problematika a aktuální problémy. Hlavním poradním orgánem je pedagogická rada, která se schází k jednání pravidelně pět krát ročně. Pravidla toku informací stanovují písemně zpracovaný vnitřní řád školy, řád vnitřních předpisů včetně organizace koloběhu dokladů, řádu zastupování, delegace pravomocí a propojenosti jednotlivých částí školy. O důležitých věcech jsou zaměstnanci informováni prostřednictvím pravidelných porad nebo pověřených zástupců. Aktuální informace jsou oznamovány na nástěnce ve sborovně, kterou učitelé denně sledují. Přístup ke všem potřebným informacím je zajištěn. Osobní data zaměstnanců i žáků školy jsou zabezpečena proti zneužití. Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům. Zákonným zástupcům jsou školou informace předávány především na třídních schůzkách, které jsou pravidelné a uskutečňují se zvláště pro rodiče žáků ubytovaných v internátě a rodiče žáků dojíždějících. Podněty a připomínky rodičů se ředitelství školy snaží uplatnit a realizovat. Škola systematicky spolupracuje s většinou rodičů, kromě běžných aktivit je průběžně poskytována odborná pomoc rodinám při výchově sluchově postižených dětí a to i prostřednictvím pracovníků SPC. Rodiče neslyšících žáků se pravidelně zdokonalují ve znakovém jazyce. Škola

je celoročně otevřena rodičům svých dětí a žáků. Za velmi vstřícný krok považujeme zřízení klubovny pro dojíždějící rodiče dětí a žáků z mateřské školy a prvního stupně základní školy, kde čekají na ukončení pobytu dětí v zařízení. K vybavení klubovny patří kuchyňka a sociální zařízení. Rodiče mohou být přítomni i při výuce. V mateřské škole jsou denně poskytovány informace a instrukce při předávání dětí rodičům. Poskytování informací směrem k veřejnosti je upraveno v souladu s pokynem MŠMT ČR č. j. 31 479/00-14. Škola se prezentuje na veřejnosti různými aktivitami. Zúčastňují se na přehlídce dramatické tvorby speciálních škol v Kopřivnici, v divadle Arénka, vystupují v loutkovém divadle při akci „Divadlo bez bariér“. Škola obesílá výstavy prací dětí, které jsou zhotovovány v rámci zájmové činnosti v kroužcích. Také ve sportu dosahují velmi dobrých výsledků. Při účasti v celostátních sportovních hrách pro sluchově postižené žáky získali 2. místo v celkovém hodnocení škol. V přeboru ostravských škol v košíkové dívek 4. místo. Medailová umístění v mistrovství ČR v plavání sluchově postižených žáků. Účast na mistrovství ČR v kopané, atletice a lyžování. Dva žáci reprezentovali školu na mezinárodním turnaji v kopané pro sluchově postižené. Škola je zapojena do evropského projektu COMENIUS. Jedná se o tříletou akci mezi pěti evropskými školami pro sluchově postižené. Pracovníci školy v regionálním vysílání Čs. rozhlasu a televize se vyjadřují k problematice výchovy a vzdělávání sluchově postižených, provádějí odbornou a osvětovou činnost.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 je zpracována podle § 17e odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Zpráva byla projednána s pedagogickými pracovníky v pedagogické radě v závěru školního roku. Rozhodnutí ředitele jsou konkrétní, jednoznačná a včasná a jsou vydávána na základě znalostí problematiky. Ředitel využívá podněty a připomínky spolupracovníků a orgánů státní správy a samosprávy k dalšímu zkvalitnění práce školy.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a informačních systémů byly hodnoceny jako vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Odvíjí se od výše uvedených organizačních struktur, znalostí jednotlivých zaměstnanců svých úkolů, kvalitní informovanosti o dění ve škole a individuální zainteresování každého pracovníka na vyčleněných úkolech školy. Ředitel na základě dobré znalosti kvalitativních schopností a dovedností personálu školy účelně a efektivně využívá tento potenciál pro pozitivní vývoj školy. Jsou přijímáni lidé s odborností pro řešení daného úseku práce školy. Šest pracovníků absolvovalo kurz znakové řeči, z toho dvě se staly lektorkami. Škola má vlastní potenciál pro naplňování úkolů znakové řeči. Lektorky zajišťují výuku znakové řeči, vyučují rodiče, žáky i zaměstnance školy. Ředitel vítá a podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků. Učitelé navštěvují semináře, zabývající se výchovou a vzděláváním sluchově postižených a semináře k zavádění nových předmětů - volba povolání a dramatická výchova. Absolvovali zahraniční stáže na školách stejného typu (Švédsko, Holandsko, Belgie). Začínajícím učitelům jsou určeni jako metodičtí poradci uvádějící učitelé. Zaměstnanci školy jsou vedením školy stimulováni více morálně, než hmotně. V rámci finančních prostředků pro nadtarifní složky platů nelze dostatečně ohodnotit vynikající práci pedagogických pracovníků, jejich iniciativu, kreativitu a všechnu práci, kterou dělají nad rámec povinností. Kriteria pro stanovení výše osobního příplatku jsou součástí vnitřního platového předpisu a byla se zaměstnanci projednána. Sebehodnocení školy vychází ze závěrů jednání pedagogických rad, zpráv výchovné poradkyně, vedoucích jednotlivých úseků školy a z analýzy prospěchu žáků. Tyto podklady jsou využity při tvorbě závěrečné zprávy o činnosti školy.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků jsou hodnoceny jako vynikající.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní systém ředitele školy je zakotven v plánu práce a organizačním řádu, který se mimo jiné zabývá organizační strukturou školy. Uvádí vedoucí pracovníky jednotlivých pedagogických, správních a hospodářských úseků. Ti mají své kompetence a povinnosti taxativně uvedeny v pracovních náplních a mezi nimi je stanovena i povinnost kontrolní činnosti. Na základě těchto podkladů má ředitel školy vypracovaný přehledný „Plán kontrolní činnosti na školní rok 2000/2001,“ který konkrétně specifikuje všechny oblasti kontroly rozpracované do jednotlivých měsíců školního roku. Plán kontrolní a řídicí činnosti byl předložen i zástupcem ředitele školy. Ten je koncipován především úkolově. Vycházeje z uvedených dat kontroly je možná zpětnovazební reflexe, která v písemné formě deklaruje zjištění a závěry provedených kontrol. Oba plány mají zabudovanou hospitační činnost, která u zástupce ředitele je specifikovaná na konkrétní sledované oblasti a cíle. Pozitivem kontrolní činnosti je vyhodnocování zjištěných výsledků kontrol na pedagogických radách. Kontrolu všech pověřených pracovníků přidělených úseků provádí ředitel školy. Veškerá takto prováděná kontrola ve škole má svoji posloupnost, která ve finální části je završena kontrolou ředitele školy.

Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů byl hodnocen jako vynikající.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je založeno na jasných pravidlech a vytváří ucelený systém funkčně propojených úkolů. Organizační struktura školy a celý kontrolní a informační systém je promyšlený, odpovědnost za řízení a kontrolu je jasně delegovaná se vzestupnou tendencí od nejnižších článků řízení až po ředitele školy. Zaměstnanci, žáci a rodiče jsou vedením školy informováni včas a v dostatečném rozsahu. Přípomínky a podněty pracovníků školy a rodičů využívá vedení k zlepšování práce školy. Vedení a motivování pracovníků je efektivní, stanovená pravidla hodnocení zaměstnanců jsou známá. Kontrolní činnost je plánovaná, promyšlená a důsledná.

Celkově byla kvalita řízení školy hodnocena jako vynikající.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Speciálně pedagogické centrum

Speciálně pedagogické centrum (dále SPC) vzniklo v roce 1991 jako součást Speciální školy a zařízení pro sluchově postižené v Ostravě-Porubě. V současné době je v jeho evidenci 484 dětí a žáků se sluchovým postižením. Zabezpečuje poradenské, terapeutické a metodické činnosti pro děti a žáky sluchově postižené, pro jejich rodiče a pedagogické pracovníky.

Zaměření činnosti a rozsah poskytované péče SPC

Podle statutu, který je v souladu s ustanovením o činnosti speciálně pedagogického centra obsaženém v § 5 vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách, zajišťuje speciálně pedagogické centrum především péči o děti a žáky sluchově postižené. Po dohodě se zřizovatelem byla jako spádová oblast SPC vymezena oblast

zahrnující území okresů Opava, Ostrava, Karviná, okrajové části okresů Frýdek-Místek a Nový Jičín.

Činnost centra se zaměřuje na sluchově postižené děti předškolního věku v péči rodičů i na děti a žáky integrované v běžných školách. V ambulantní péči pracovníků je 137 dětí a žáků, z toho je 19 dětí s kochleárním implantátem. Struktura klientů ke dni 31. 12. 2000 je znázorněna v následující tabulce.

		Klienti celkem	Sluch. postižení	Vady řeči	S více vadami
	Mateřské školy	12	12		0
integrovaní	Základní školy	35	35		0
	G, SOŠ, SOU, U	5	3		2
	Mateřské školy	33	29	1	3
	Základní školy	18	17		1
Ze speciálních škol	Zvláštní školy	16			16
	Pomocné	1			1
	G, SOŠ, SOU	3	2		1
	OU, praktické školy	0			0
	Ostatní zařízení	2			2
Rodiny, školsky nezařazení		12	9		3
Celkem		137	9	1	29

V činnosti pracovníků speciálně pedagogického centra převažuje přímá činnost ve prospěch klientů nad nepřímou činností. Práce se školsky nezařazenými dětmi představuje 10% z celkového objemu práce.

Zaměření činnosti a rozsah poskytované péče je hodnoceno jako vynikající.

Depistážní a diagnostická činnost SPC

Základem depistážní činnosti je spolupráce s foniatry, pediatry a školskými referáty okresních úřadů. Školské referáty okresů Karviná, Ostrava a Opava podávají speciálně pedagogickému centru (dále SPC) informaci o žácích, kteří jsou integrováni jako sluchově postižení. Další informace o sluchově postižených žácích přicházejí přímo od foniatrů a pediatrů ve své spádové oblasti. Ti navíc rodičům doporučují, aby navázali kontakt se speciálně pedagogickým centrem. Tak se postupně vytváří seznam sluchově postižených dětí a žáků, jejichž rodiče jsou osloveni a je jim nabídnuta pomoc.

V rámci prvního kontaktu s rodiči předškolních dětí jsou nabídnuty sociálně právní informace o právech zdravotně postižených, poradenská činnost, edukace a rehabilitace. Sociální pracovnice pomáhá rodičům při zpracování žádosti o zhodnocení zdravotního stavu pro vystavení průkazu ZTP i při zpracování žádosti o sociální dávky.

Dalším krokem po depistáži je vyšetření, na němž se podílí speciální pedagog, logopéd a psycholog. Vyšetření jsou prováděna zásadně se souhlasem rodičů. Diagnostické nástroje jsou voleny cíleně. Testy jsou administrovány standardně a jejich volba odpovídá typu postižení, věku i schopnostem dítěte. Použité diagnostické metody jsou korektně vyhodnoceny. Při interpretaci výsledků je zohledněn vliv postižení dítěte na podaný výkon.

Odborné posudky jsou zpracovány kvalitně. Výsledky jsou rodičům sdělovány ústně ihned po ukončení vyšetření nebo konzultace. Pokud rodiče projeví zájem, dostávají i písemnou zprávu o vyšetření a o vhodných formách práce s dítětem.

Mají-li rodiče zájem o integraci je po konzultaci s foniatrem a po dohodě s rodiči zvolena mateřská škola. Vedoucí SPC takto vybranou školu navštíví a dohodne formu spolupráce i způsob práce s dítětem. Další kontakty a konzultace se školou i rodiči se uskutečňují podle potřeby přímo v mateřské škole. Na sluchovou výchovu dochází dítě s rodiči do speciálně pedagogického centra.

U nejtěžších případů je doporučena docházka do speciální školy pro děti sluchově postižené. Při práci s rodiči není doporučováno přednostně zařazovat děti do speciální školy pro děti sluchově postižené. Pracovníci SPC kladou na prvé místo prospěch dítěte a doporučují tu formu edukace, která se jim po poradě s foniatrem i po speciálně pedagogickém, logopedickém a psychologickém vyšetření jeví jako nejvhodnější pro dané dítě. Před nástupem do zvoleného zařízení mohou rodiče využít i krátkodobý diagnostický pobyt. Již několikrát se stalo, že rodiče změnili na základě krátkodobého diagnostického pobytu své rozhodnutí. Obvykle je příčinou změny názoru skutečnost, že rodiče měli zkreslené představy o metodách práce se sluchově postiženými dětmi ve specializovaných školách.

Depistážní a diagnostická činnost je hodnocena jako vynikající.

Poradenská a metodická činnost SPC

Práce s klienty vychází důsledně z diagnózy stanovené foniatrem. Na lékařské vyšetření naváže vyšetření speciálně pedagogické, logopedické a psychologické. Odborný posudek a doporučení pro práci s dítětem jsou srozumitelné a konkrétní. Poskytují pedagogickým pracovníkům dostatek informací pro další práci s dítětem. Učitelé integrovaných žáků mají možnost konzultovat odborné problémy i individuální plány s pracovníky speciálně pedagogického centra. V týdenním plánu je vyhrazen vždy jeden den pro výjezdy do škol i rodin ve spádové oblasti. Centrum má k dispozici služební vozidlo. Systém výjezdů a jejich počet odpovídá potřebám klientů.

Spolupráce s rodiči sluchově postižených dětí je nezbytná. Při každém vyšetření, konzultaci, edukaci jsou kontaktováni rodiče a je s nimi konzultován další postup práce s dítětem. Komunikace s rodiči má většinou povahu partnerství vycházejícího ze vzájemné důvěry. Sociální pracovnice, ve spolupráci se sociální pracovníci referátu ochrany dětí a mládeže okresního úřadu, navštěvuje rodiče přímo v jejich bydlišti. Tyto návštěvy jsou orientovány na rodiny, s nimiž je jinak kontakt obtížný. K návštěvám má ve svém pracovním rozvrhu vyčleněn jeden den v měsíci.

Práce s dětmi, které mají kochleární implantát, je velmi náročná. Centrum se zapojuje do fáze výběru dětí pro tuto operaci, připravuje děti na audiologické vyšetření a po operaci připravuje dítě na přesné nastavení implantátu. V další etapě následuje postupná rehabilitace, jejímž cílem je umožnění komunikace s okolím a tím i zařazení dětí do výchovně vzdělávacího procesu.

V rámci poradenské činnosti doporučuje SPC učitelům a rodičům literaturu určenou všem, kteří pracují se sluchově postiženými dětmi, vydává také vlastní metodické materiály určené pro učitele i pro rodiče. Například byl vydán metodický list „Specifické potřeby rodičů dítěte se zdravotním postižením“ a „Doporučení pro individuální péči u integrovaného sluchově postiženého žáka“. Pro rodiče dětí byly připraveny semináře (využití kochleárního implantátu u dětí se sluchovým postižením, změny v oblasti sociálně právní, novinky v kompenzačních pomůckách pro SP). Pro učitele byl v průběhu školního roku dvakrát uspořádán seminář „Práce s integrovanými sluchově postiženými žáky“. Uskutečnily se i dvě pracovní schůzky

s klinickými psychology, další dvě s foniatry. Všechny byly věnovány problematice spolupráce při práci se sluchově postiženými dětmi a žáky.

Poradenská a metodická činnost je hodnocena jako vynikající.

Speciálně pedagogická, terapeutická a psychologická činnost SPC

Pracovníci SPC zajišťují rehabilitaci, nácvik a edukaci v následujících oblastech:

- Sluchová výchova,
- znaková řeč,
- daktylní abeceda,
- specifické dovednosti pro nastavení procesoru kochleárního implantátu,
- nácvik audiologického vyšetření,
- nácvik globálního čtení,
- logopedické činnosti,
- trénink doprovázejících osob (logopedické činnosti, znaková řeč, apod.).

Nácvik má velmi dobrou kvalitu a kvantitu. Pracovníci při něm používají optimální metody. Edukace a rehabilitace dětí, které nenavštěvují školu, probíhá pravidelně zpravidla v týdenním cyklu. Rodiče se práce účastní jako pozorovatelé. Tím se seznámí se správným metodickým postupem nácviku dané dovednosti a v závěru lekce se dohodnou se speciálním pedagogem na úkolech, které budou doma s dítětem procvičovat.

Cíle edukace a rehabilitace vychází ze znalosti diagnózy i aktuálního stavu dítěte. Odpovídají možnostem dětí a žáků. Záznamy o poskytované péči jsou součástí osobních záznamů dítěte, jsou vedeny soustavně, pravidelně a systematicky. Poskytovaná péče přináší pozitivní výsledky.

Předností práce SPC je skutečná komplexní péče o děti a žáky. Zabezpečuje sociálně právní poradenství, technickou pomoc při řešení problémů s kompenzačními pomůckami (drobný servis u kochleárních implantátů, výměnu baterií ve sluchadlech atd.), psychologické poradenství, speciálně pedagogické poradenství, edukaci a rehabilitaci.

Speciálně pedagogická, terapeutická a psychologická činnost je hodnocena jako vynikající.

Podmínky činnosti SPC

Všichni pracovníci speciálně pedagogického centra splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti. Oba speciální pedagogové jsou absolventy vysokoškolského studia speciální pedagogiky, psycholog je absolventem jednooborového studia psychologie a sociální pracovnice je absolventkou střední sociálně-právní školy a střední zdravotnické školy.

Každý pracovník má vlastní pracovnu. Jedna pracovna je díky svým rozměrům vhodná pro skupinové činnosti. Je využívána i jako učebna znakového jazyka. Dále je k dispozici čekárna pro rodiče a hygienické zařízení. Materiální vybavení pracoven i čekárny je účelné a vkusné. Pomáhá přicházejícím dětem překonat obavy z neznámého prostředí i lidí. K dispozici je i dostatek pomůcek k rehabilitaci a edukaci. Kompenzační pomůcky mají děti většinou vlastní. SPC má dostatek vhodných rehabilitačních pomůcek. Některé rehabilitační pomůcky, jsou dětem zapůjčovány i domů.

Vybavení didaktickou a výpočetní technikou odpovídá potřebám práce s dětmi sluchově postiženými. K dispozici je interaktivní program pro výuku sluchových a řečových dovedností a fono program pro práci s dětmi, které mají kochleární implantáty. Vedle těchto specializovaných programů je při práci využívána i řada dalších programů, určených pro

vzdělávání dětí, které má SPC ve svém inventáři.

Knihovna je vybavena odbornou literaturou. Slouží pedagogickým pracovníkům, rodičům, i učitelům s nimiž centrum spolupracuje.

Speciálně pedagogické centrum má k dispozici služební automobil, který je využíván k výjezdům na školy při konzultacích, při poskytování poradenských služeb v místě bydliště i při návštěvě rodin. Služební automobil je majetkem školy, která vede evidenci jízd a služebních cest.

Podmínky činnosti jsou hodnoceny jako vynikající.

Hodnocení kvality speciálně pedagogické a psychologické činnosti SPC

Kvalita speciálně pedagogické a psychologické činnosti je vynikající.

Hodnocení kvality řízení SPC

Vedoucí SPC nemá koncepci zpracovanou písemně, má ji však dokonale promyšlenou. Základem koncepce je včasné poskytnutí potřebné péče všem sluchově postiženým dětem ve spádové oblasti centra. Proto usiluje o získání oprávnění pro poskytování „rané péče“, která je pro úspěšný další vývoj sluchově postižených dětí nesmírně důležitá. K dosažení tohoto cíle je zapotřebí prosadit zakotvení rané péče ve školském zákoně. I v tomto směru je vedoucí centra aktivní. Podílí se na práci skupiny, která na tomto úkolu spolupracuje s pracovníky úřadu vlády ČR.

Trvalým cílem koncepce je zkvalitnění a rozšíření péče o integrované žáky. Zde se projevuje potřeba větší spolupráce se školami a další vzdělávání učitelů, kteří s integrovanými žáky pracují.

Třetí prioritou koncepce je rozšíření znalosti znakové řeči. Lidé v okolí sluchově postižených dětí by měli znát znakovou řeč v takové míře, aby byli schopni s postiženým dítětem komunikovat. Proto pořádá SPC kurzy znakové řeči. V současné době probíhají tři kurzy pro učitele ZŠ, jeden pro učitele MŠ, jeden pro vychovatele a dva pro rodiče.

Tyto koncepční záměry odpovídají potřebám spádové oblasti a respektují ustanovení o činnosti SPC. Jsou výsledkem společné práce všech pracovníků centra, kteří analýzou reálného stavu a svých zkušeností dospěli k výše uvedeným cílům.

SPC je součástí Speciální školy a zařízení pro sluchově postižené. Povinná dokumentace je v souladu s § 5, odst. 5 vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997. Vzhledem k tomu, že SPC je součástí školy, je vedení personální dokumentace, evidence o použití služebního vozidla a evidence pracovních cest vedena školou. Také vnitřní řád je společný pro školu a SPC.

Pracovníci mají zpracovány pracovní náplně, které odpovídají obsahu i poslání SPC. Pracovní náplň vedoucí SPC přesně vymezuje její kompetence v oblasti řízení.

SPC má zpracován organizační řád odpovídající velikosti a potřebám pracoviště.

Záznamy o péči poskytované klientům jsou vedeny soustavně, pravidelně a systematicky. Jsou součástí osobních spisů klientů. Velmi dobře je zpracován formulář pro záznam anamnézy - osobní list. Také další formulář, Záznam o logopedickém vyšetření v SPC, má vysokou úroveň. Podklady k rozhodnutí obsahují všechny náležitosti. Rozhodnutí vydaná vedoucí SPC jsou kvalitně zpracovaná, jednoznačná, konkrétní a včasná.

Na veřejnosti se centrum speciálně pedagogické péče prezentuje především formou seminářů a pracovních setkání s odbornou veřejností (pediatři, foniatri, učitelé škol) i rodiči. Vhodnou

prezentací jsou i metodické materiály zpracované pracovníky centra.

Vedoucí ve své práci využívá demokratický styl vedení. Vzhledem k velikosti pracoviště převládá komunikace typu „tváří v tvář“. To značně usnadňuje operativní řízení, které je funkční, pružné a účinné. Výsledkem je velmi příznivá atmosféra na pracovišti. V tomto ovzduší se rozvíjí tvořivost a iniciativa zaměstnanců. Je orientována na zkvalitnění práce a zavádění nových pracovních postupů i do oblasti sebevzdělávání.

Systém morálního a hmotného stimuluování pracovníků je zpracován pro všechny zaměstnance školy. Vedoucí SPC má kompetenci navrhnout podle předem stanovených kritérií odměny a osobní příplatky pracovníkům SPC. Kritéria hodnocení jsou pracovníkům známa. Pravidelné hodnocení probíhá dvakrát ročně.

Práci SPC kontroluje pravidelně ředitel školy. Vedoucí SPC kontroluje práci svých podřízených průběžně v každodenním styku s nimi a s výsledky jejich práce. Systematickou kontrolní činnost provádí i při podpisu zpráv o vyšetření, při zpracovávání podkladů pro jednotlivá rozhodnutí i při konzultacích. Závěry z kontrolní činnosti se promítají do hodnocení pracovníků.

Hodnocení kvality řízení SPC

Kvalita, rozsah a účelnost plánování jsou hodnoceny jako velmi dobré, rovněž i kvalita a funkčnost organizačního uspořádání. Vedení a motivace pracovníků je vynikající. Úroveň kvality kontrolních mechanismů je hodnocena jako velmi dobrá.

Celkově je kvalita řízení SPC hodnocena jako velmi dobrá.

Výrazná pozitivita:

- Dobře promyšlený systém práce s klienty,
- spolupráce s pediatry, foniatry a klinickými psychology,
- spolupráce se školskými referáty okresních úřadů,
- promyšlená práce s dětmi, které mají kochleární implantát,
- velmi pěkný vztah k dětem,
- pozitivní vztahy na pracovišti.

Negativa:

- Závažnější nedostatky nebyly zjištěny

Celkové hodnocení speciálně pedagogického centra

Zaměření činnosti a rozsah poskytované péče, depistážní a diagnostická činnost, poradenská a metodická činnost, speciálně pedagogická, terapeutická a psychologická činnost i podmínky činnosti jsou hodnoceny jako vynikající.

Kvalita, rozsah a účelnost plánování jsou hodnoceny jako velmi dobré. Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání je hodnocena jako velmi dobrá. Vedení a motivace pracovníků je vynikající. Úroveň kvality kontrolních mechanismů je hodnocena jako velmi dobrá.

Celkově je hodnocena kvalita práce speciálně pedagogického centra jako vynikající.

Internát speciální školy

Kapacita této sdružené části školy je stanovena Rozhodnutím MŠMT ČR č. j. 11 448/99-21 ze

dne 15. ledna 1999 na 74 žáků. Ke dni inspekce bylo na internátu ubytováno 29 žáků. Internát je veden vedoucí vychovatelkou a provoz je dále zajišťován čtyřmi vychovatelkami s potřebnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. K ubytování žáků je využíváno 12 třílůžkových ložnic, v těchto ložnicích jsou umístěni vždy jen dva žáci. Vybavení nábytkem, prostorové i estetické parametry ložnic jsou nadstandardní. Žáci mají k dispozici oddělená sociální zařízení (WC a umývárny) v dostatečném počtu a na odpovídající úrovni. Internátní žáci mohou využívat i kuchyňku a šest společenských místností s vybavením obývacího pokoje včetně audiotechniky. Všechny prostory internátu jsou udržovány ve vzorném pořádku, výzdoba a prostorové řešení působí útulně. Žáci ubytováni na internátu využívají ve volnočasových aktivitách tělocvičnu školy, učebnu dramatické výchovy, areál školy a keramickou dílnu.

Vnitřní řád internátu je podrobně zpracován, obsahuje všechna základní práva a povinnosti ubytovaných žáků. Celoroční rámcový plán výchovně vzdělávací a zájmové činnosti je členěn do těchto oblastí:

- sebeobsluha, výchova k samostatnosti, péče o společné prostory,
- rozvoj sociálních dovedností, orientace ve městě,
- další rozvoj dramatické výchovy,
- zajištění možnosti integrace do běžných dětských kolektivů,
- zlepšování vzájemných mezilidských vztahů v kolektivu dětí.

Činnosti jsou dále členěny na oblast vzdělávací - příprava na výuku, oblast rekreační, zájmovou a pracovní.

Chod internátu se řídí celotýdenním režimem, který stanoví prostor pro jednotlivé vzdělávací, zájmové, stravovací i sebeobslužné činnosti.

Zájmových činností se žáci zúčastňují spontánně podle svých zájmů. O programové nabídce jsou informováni vychovatelé, kteří zpracovávají měsíční a týdenní plány činnosti. O náplni zájmové činnosti spolurozhodují ubytovaní žáci. Do volnočasových aktivit je zařazena činnost výtvarná, sportovní, návštěva divadel a kin, sledování televizních programů, hry, četba, besedy a práce v keramické dílně.

Organizace provozu, metody a formy činnosti odpovídají stanovenému výchovnému programu, který je v souladu s individuálními potřebami žáků a jejich věku. Výukové výsledky žáků jsou vychovatelé sledovány, existuje každodenní spolupráce mezi vychovatelé a učiteli. Vychovatelé ubytovaným žákům při přípravě na výuku pomáhají. Zásady pedagogiky volného času jsou dodržovány. Stravování je zabezpečováno školní kuchyní, dohled nad ubytovanými žáky v průběhu noci je zajištěn. Při vzdělávacích a zájmových činnostech užívali vychovatelé motivaci pochvalou a povzbuzením. Jsou uplatňovány prvky soutěživosti a vzájemné spolupráce. Komunikaci ze strany vychovatelů lze charakterizovat jako neformální interaktivní metody s dostatečnou mírou empatie. Dohodnutá pravidla jednání jsou akceptována a respektována s přiměřenou tolerancí. V internátě je vytvořeno prostředí důvěry a vzájemné spolupráce. Rodiče ubytovaných žáků jsou s programem činností seznámeni a mohou kdykoliv internát navštívit.

Materiální, personální a psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako vynikající. Plánování činností, organizace, metody a formy činností jsou hodnoceny jako vynikající. Komunikace a interakce je na vynikající úrovni.

Úroveň činnosti internátu speciální školy je hodnocena jako vynikající.

Výchovné poradenství

Funkci výchovného poradce vykonává učitel s odbornou a pedagogickou způsobilostí s absolvovaným specializačním studiem výchovného poradenství. V kompetenci výchovného poradce je především práce s problémovými žáky, zprostředkovává informace rodičům v oblasti profesní orientace a primární prevence drogové závislosti. V jeho náplni práce jsou konzultace s rodiči, spolupráce s třídními učiteli, se školním psychologem a účast na akcích pro výchovného poradce. Spolupracuje s ostatními speciálními školami, s SPC, zajišťuje styk s Policií a sociálními odbory městských úřadů. Výchovný poradce má k dispozici dobře vybavenou místnost, vede evidenci žáků, organizuje exkurse a besedy pro vycházející žáky. K vybavení patří i bibliografie výchovného poradenství a přehled škol a zařízení II. cyklu včetně speciálních škol.

Materiální a personální zázemí výchovného poradenství na škole je plně v souladu s potřebami žáků. O kvalitě úrovně práce školy a výchovného poradce svědčí stoprocentní úspěšnost v přijetí žáků na střední školy a zařízení v posledních letech.

Úroveň výchovného poradenství je hodnocena jako vynikající.

Školní jídelna

Součástí školy je školní jídelna, která zajišťuje výdej stravy ze školní kuchyně. Aktuální stav stravovaných dětí a žáků školy je 95. Výdej stravy se řídí harmonogramem v souladu s rozvrhy hodin jednotlivých tříd, provoz je zajišťován řádem jídelny. Místnost jídelny je dostatečně velká, odpovídá předpokládané kapacitě. Vybavení stoly a židlemi je v souladu s věkovými zvláštnostmi žáků. Vybavení potřebným nádobím a příbory je nadstandardní. Je zajištěna hygiena a bezpečnost při výdeji stravy, prostředí jídelny je esteticky velmi vhodně upraveno. Učitelé a vychovatelé, kteří vykonávají dozor, dbají na pořádek a zásady správného stolování.

Vybavenost a zajištění provozu jídelny je hodnoceno jako vynikající.

Dotazník pro rodiče

Před zahájením komplexní inspekce byl rodičům žáků zadán dotazník pro rodiče s žádostí o jeho vyplnění. Dotazník pro rodiče byl vypracován metodickým oddělením ČŠI Praha. Dotazníky vyplnilo 66 respondentů z 80 doručených dotazníků (příloha 1). Odpovědi rodičů (příloha 2) svědčí o naprosté spokojenosti s materiálním a personálním zabezpečením vzdělávání. Vysoce je hodnocena úroveň výchovně vzdělávací práce školy i dalších aktivit.

Výsledky získané na základě dotazníku rodičům jsou v souladu se zjištěním inspekčního týmu.

Školní družina

Provoz je zabezpečen v průběhu školního roku od 11:30 do 16:00 hodin. Ve dvou odděleních je zapsáno 13 žáků 1. - 5. ročníku. Počty v odděleních jsou v souladu s § 10 odst. 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách.

Při školní družině pracuje zájmový útvar se zaměřením na keramiku, který navštěvuje 25 dětí. Platby za pobyt ve školní družině škola nevybírá.

V odděleních pracují dvě vychovatelky, které nesplňují podmínky stanovené vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Tato skutečnost neovlivnila úroveň výchovně vzdělávací práce. Školní družina využívá vlastní prostory (herna, výtvarná dílna, šatna, sborovna, místnost pro vypalování a sušení keramiky), které jsou účelně a esteticky zařízeny. Vychovatelky mají k dispozici dostatek učebních pomůcek pro výchovně

vzdělávací a zájmovou činnost a také pec pro vypalování keramických výrobků. Uložení učebních pomůcek umožňuje sebeobslužnost žáků. Kromě vlastních prostor využívá školní družina i odborné učebny školy (počítačová učebna) a školní hřiště. Pro všechny děti je zabezpečeno stravování ve školní jídelně (oběd a odpolední svačina). Z přehledu výchovně vzdělávací práce školní družiny vyplývá, že je zajištěn v dostatečné míře pobyt venku.

Činnost vychází z ročního plánu práce a celoročního rámcového plánu výchovně vzdělávací a zájmové činnosti školní družiny, který je rozpracován v měsíčních plánech vychovatelek a konkrétních týdenních rámcových plánech. Vzdělávací a zájmová činnost je realizovaná formou rekreačních odpočinkových aktivit, formou rozumové, společenské, dramatické, tělesné, výtvarné a pracovní výchovy. Vychází z podmínek školní družiny a je zaměřená na plavání a výrobu keramiky. Organizace provozu vychází z ustanovení vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech a je specifikována vnitřním řádem školní družiny. Vnitřní řád je funkční a respektuje místní podmínky. Z rozhovoru se zákonnými zástupci vyplývá, že rozsah provozu a program činností odpovídá jejich požadavkům a potřebám dětí. Dokumentace je vedená v požadovaném rozsahu (§ 9 výše citované vyhlášky). V přehledu výchovně vzdělávací práce školní družiny není dodržen schválený vzor SEVT.

Vychovatelky vyzvedávají děti po skončení vyučování ve třídách. Kontaktem vychovatelek a učitelů školy je zabezpečena oblast spolupráce a jednotnost při výchovném působení a při přípravě na vyučování ve školní družině v rámci rozumové výchovy. Spolupráce pedagogických pracovníků je doplněna každodenním setkáním se zákonnými zástupci dětí při jejich předávání po skončení pobytu ve školní družině. Celý informační systém je koordinován vedoucí vychovatelkou (společná pro internát a školní družinu) a ředitelem školy. Vedoucí vychovatelka je členkou širšího vedení školy. Informační systém je operativní a efektivní.

Ředitel školy vytváří optimální podmínky pro organizování zájmových a mimoškolních aktivit ve školní družině, které zabezpečuje také z mimorozpočtových zdrojů od sponzorů. Školní družina se účastní akcí školy, internátu i příležitostných akcí pořádaných organizacemi a institucemi v rámci městského obvodu. Odborná a metodická pomoc je vychovatelkám ze strany vedoucí vychovatelky i vedení školy průběžně zajišťována (např. semináře znakové řeči). Operativní řízení a kontrola je prováděna každodenní přítomností vedoucích pracovníků školy ve školní družině.

Rámcový týdenní program je vyvážený. Pravidelně je do něj zařazeno plavání a práce v keramické dílně. Průběh výchovně vzdělávací práce byl sledován v rekreační, odpočinkové činnosti a v pracovní výchově. Zvolené formy činností vycházely z podmínek školní družiny (využití herny a keramické dílny) a ze specifických zájmů a potřeb žáků. Metody respektovaly jejich individuální schopnosti. Při rekreační a odpočinkové činnosti podporovaly komunikativní projevy dětí (orální i znaková řeč) a vytvářely prostor pro jejich vzájemnou spolupráci. Při pracovní výchově umožňovaly dětem rozvoj fantazie, samostatné tvořivosti, seberealizaci a úspěšné uplatnění. Sledované činnosti byly provázeny neustálou individuální motivací a průběžným pozitivním hodnocením. Při skončení pracovních činností byly děti vedeny k sebehodnocení. Dohodnutá pravidla jednání byla všemi akceptovaná. Děti měly možnost svobodné volby zájmových činností i dostatek prostoru pro vyjádření svých přání a pocitů. Byla jim dána i příležitost ke kontaktu s vrstevníky, při kterém docházelo k rozvoji sociálního chování a k získávání sociálních zkušeností. Praktické dovednosti vychovatelek (práce s keramickou hlinou) a jejich úroveň verbální i neverbální komunikace pozitivně ovlivňovala psychosociální podmínky. Vzájemná komunikace a interakce mezi dětmi a vychovatelkami vytvářela bezpečné, příjemné a podnětné prostředí. Negativní projevy chování nebyly pozorovány.

Materiální a psychohygienické podmínky umožňující zaměření na keramiku jsou vynikající. Personální podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Práce se řídí ročním plánem a celoročním rámcovým plánem výchovně vzdělávací a zájmové činnosti. Organizování je podřízeno potřebám a zájmům dětí. Vedení pracovníků je operativní, funkční a efektivní. Oblast kontroly je zahrnuta do systému vnitřní kontroly školy. Vzhledem k úrovni plánování, organizování, vedení pracovníků a kontrolním mechanismům je kvalita řízení školní družiny hodnocena jako velmi dobrá. Organizace, formy a metody práce jsou přizpůsobeny individuálními zvláštnostem dětí, odpovídají jejich potřebám a možnostem a podporují jejich všestranný rozvoj. Jsou hodnoceny jako vynikající. Účinnost motivace a způsob hodnocení dětí ve školní družině je velmi dobrý. Úroveň spolupráce a komunikace mezi dětmi navzájem a mezi dětmi a pedagogy je vynikající. Oblast organizace a průběhu výchovně vzdělávací činnosti včetně motivace a komunikace je hodnocena jako vynikající. Výchovně vzdělávací činnost je hodnocena jako vynikající.

Celkově jsou podmínky, kvalita řízení a organizace výchovně vzdělávací činnosti školní družiny hodnoceny jako velmi dobré.

Mateřská škola - spontánní a řízené činnosti

Při plánování výchovně vzdělávací činnosti vycházejí pedagogické pracovnice s koncepcí školy. Zpracovávají rámcové měsíční plány s použitím úkolů standardizovaných časově tematických plánů z roku 1987. Měsíční plány jsou přizpůsobeny sluchovým vadám dětí. Hudební výchova je nahrazena sluchovou výchovou, která je celoročně rozpracována a úkoly jsou plněny během celého dne. Všechny děti mají zpracovány individuální plány, kde jsou stanovené cíle diferencovány podle schopností a možností jednotlivých dětí. Každé dítě má osobní záznam, jehož součástí je rozhodnutí o zařazení, rodinná anamnéza, záznam o vyšetření sluchu a řeči, který specifikuje komunikační styl a jeho úroveň a slouží jako výchozí bod pro další práci. Záznam dále obsahuje současný zdravotní stav a veškerou dokumentaci odborných lékařů. Pedagogický program je realizován v časově uvolněném režimu dne, ve kterém je prováděna i individuální logopedická péče. Výchovně vzdělávací činnosti jsou v plánech zahrnuty rovnoměrně. Stanovené cíle respektují surdopedické zásady a vývojové zvláštnosti sluchově postižených dětí.

V mateřské škole jsou tři oddělení, ve kterých je zapsáno 23 dětí. Všechny děti byly přijaty na základě doporučení SPC. Pedagogickou a logopedickou činnost zajišťují pedagogické pracovnice, které splňují odbornou a pedagogickou způsobilost stanovenou vyhláškou MŠMT ČR a. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Organizace a využití pracovní doby je efektivní. Ve třídě pracují současně dvě učitelky. Jedna pracuje se skupinou frontálním způsobem v běžném režimu MŠ přizpůsobeném požadavkům sluchově postiženým a druhá provádí individuální logopedickou péči. Výchovně vzdělávací aktivity probíhají ve vynikajících prostorových podmínkách. Třídy jsou krásně upraveny a vyzdobeny. U každé třídy je logopedická pracovna. K vybavení MŠ patří speciální místnost s počítačem se speciálními programy pro vyvozování hlásek, rehabilitační a reedukační práci. K dispozici je video, kde jsou na kazetách kurzy znakové řeči vhodné pro děti, sestavené do tematicky ucelených částí. Video je využíváno i na nahrávání dětí ve fázi předoperační přípravy. Pro záznamy projevu dětí, které dokumentují vývoj řeči slouží i diktafony. Ve všech třídách je skupinová zesilovací aparatura. Kromě toho mají děti svá sluchadla. Školní zahrada, kterou mají děti mateřské školy k dispozici je velká, prostorná, s hracím koutkem. Je přirozeně osázená ovocnými stromy a slouží k rekreačním a relaxačním činnostem. Režim dne je realizován v souladu

s psychohygienickými zásadami pro děti předškolního věku, je dostatečně variabilní. Děti mají k dispozici pestrou nabídku hraček, učebních pomůcek a výtvarného materiálu. Hračky a učební pomůcky jsou průběžně doplňovány a inovovány. Velká pozornost je věnována výběru pomůcek pro individuální logopedickou péči. Ve škole je dostatečné množství odborné, metodické a dětské literatury. Knižní fond je průběžně doplňován. Režim dne je realizován v souladu s psychohygienickými zásadami pro děti předškolního věku, je dostatečně variabilní. V době inspekce nebylo zaznamenáno přetěžování dětí, kladené nároky byly úměrné věku i schopnosti koncentrace.

Zvolené metody a formy vzdělávací činnosti odpovídají podmínkám a složení tříd. Do oddělení nejmenších dětí přicházejí i děti, které nejsou schopny se dorozumět s okolím. Mateřská škola je většinou jedno z prvních prostředí, kde se s nimi někdo domluví. Začíná se od nejdůležitějších pojmů, souvisejících s pochopením požadavků, příkazů a událostí, které zrovna dítě prožívá. Veškerá probíhající činnost je zaměřena na dorozumívání, ať už verbální nebo neverbální. Mateřská škola zajišťuje budování prvních komunikačních dovedností, znakové a mluvené řeči, možnost předávat dětem informace, komunikovat se svými nejbližšími a tak se aktivně zúčastnit života v rodině. Vzhledem k tomu, že děti nereagují na slovní pokyn, je učitelka nucena za každým dítětem přijít, navázat oční kontakt tak, aby dítě mělo možnost odezírání i sledování znaků. U každého dítěte se hledá způsob individuálního přístupu. Mají nejen odlišné sluchové vady, ale i různé intelektové schopnosti. Logopedická péče zahrnuje rozvoj psychomotorického vývoje, rozvoj zrakového vnímání - odezírání, přípravu na čtení a rozvoj sociálních dovedností. V nejmladším oddělení se začíná s vyvozováním vokálů. Děti jsou seznamovány s hláskami ve všech podobách (grafická, artikulační, daktyl, fonetická, pokud to jde). U dětí s kochleárním implantátem se zaměřují na rozvoj sluchového vnímání. Pokud je základ znakové řeči, staví se na něm. Učitelky při komunikaci dávají pokyny verbálně i znakem, totéž děti mezi sebou při hře. I když jsou činnosti rozděleny do jednotlivých výchovných složek, přesto se denně opakují získané znalosti z oblasti rozumové a jazykové výchovy. V rámci řízených činností jsou prováděna skupinová logopedická cvičení. Při individuální logopedické péči se učitelky zaměřují podle závažnosti a druhu sluchového postižení na vyvozování hlásek dle fyziologické řady, rozvoj totální komunikace, rozvoj aktivního pojmového slovníku. U některých dětí se začíná s vyvozováním hlasu a hlasové polohy. Součástí jsou i sluchová a fonační cvičení a vyvozování hlásek odhmatáváním. Učitelky prokazují vysokou míru pochopení, laskavosti a speciálních dovedností. Hygienické návyky jsou osvojeny. Děti jsou vedeny k samostatnosti i při přípravě stolování.

Děti vynakládají veliké úsilí provázené únavností při budování základů komunikačních dovedností. Proto je veškerá činnost provázena zvýšenou mírou motivační i hodnocení výkonů, jsou stále povzbuzovány.

Veškerá probíhající činnost je zaměřena na dorozumívání verbální nebo neverbální. Je uplatňována totální komunikace, globální čtení. Smyslem je dorozumět se všemi dostupnými prostředky. Každé dítě má své speciální potřeby, které jsou uspokojovány, i míra požadavků je různá. Před vstupem do přípravného ročníku jsou děti schopny dorozumívání.

Systém plánování výchovně vzdělávací činnosti i individuální logopedické péče zohledňuje dané zaměření a podmínky mateřské školy, je systematické a funkční a je hodnoceno jako vynikající. Personální, materiálně technické i psychohygienické podmínky korespondují s potřebami dětí, v souhrnu je oblast podmínek výchovně vzdělávací činnosti hodnocena jako vynikající. Organizace, metody a formy výchovně vzdělávacích činností jsou vhodně voleny, jsou hodnoceny jako vynikající. Motivace a hodnocení činností je pozitivní a povzbuzující, oblast je hodnocena jako vynikající. Stejně tak i úroveň totální komunikace. Celkově je oblast kvality výchovně vzdělávací činnosti hodnocena jako vynikající.

Aktivity zaměstnanců školy

Pokles finančních dotací škole, které se datují od roku 1996, nahrazují částečně pracovníci školy přihláškami do grantových akcí Města Ostravy, MŠMT apod. Pracovníci vypracovávají projekty na zkvalitňování materiálního vybavení zařízení, a tím vytváří podmínky pro rostoucí úroveň poskytovaných služeb sluchově postiženým. Pomocí dotací jsou řešeny nákupy nábytku, materiálu, přístrojů apod. Ostatní činnosti jako je vlastní návrh, idea projektu, realizace od estetického ztvárnění až po vlastní řemeslné zpracování realizují v součinnosti pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci zdarma. Takto byly v poslední době realizovány projekty:

- učebna znakové řeči - grant MMO (90. tis. Kč) - slouží denně, dopoledne jako místnost speciálního pedagoga SPC, odpoledne jako učebna ZŘ pro skupiny pracovníků školy, žáky školy a rodiče,
- učebna hudební a dramatické výchovy - grant MF (150 tis. Kč od TRANSGAS a. s., 15 tis. Kč UPC ČR a. s.) - slouží denně pro hudební a dramatickou výchovu těžce sluchově postižených, místnost pro dramatický kroužek,
- venkovní areál pro mateřskou školu - (20 tis. Kč z prostředků sdružení Děti) - soubor dřevěných zahradních hraček a průlezek.

V současnosti jsou podány projekty na:

- vybudování školního informačního střediska (knihovna, čítárna, programy PC pro sluchově postižené, videoprogramy pro SP apod. - rozpočet 307 tis. Kč, požadovaná dotace 220 tis. Kč - ostatní výdaje bezplatné práce zaměstnanců školy),
- sportovní areál pro ostravské sluchově postižené - víceúčelové hřiště s umělým povrchem pro potřeby školy, zájmovou činnost žáků, možnost využívání dospělými sluchově postiženými v regionu Ostravy. Rozpočet 2 730 tis. Kč - podán grant na MNO, oslovení sponzoři na území ČR.

Činnost sdružení Děti

Sdružení bylo založeno v roce 1992 k získávání finančních prostředků a věcných darů od sponzorů. Sdružení založili pracovníci školy k podpoře činnosti školy. Poskytuje finanční dotace sociálně slabším rodinám dětí školy při pořádání škol v přírodě, lyžařských zájezdů, školních výletů apod. Financuje nákupy učebních pomůcek, dopravu na sportovní a kulturní akce dětí, nákupy knih, hraček, potřeb pro zájmové kroužky, sportovní vybavení pro sportovní kroužky a reprezentanty školy. Ve školním roce 2000 - 2001 získalo sdružení a rozdělí na uvedené aktivity 105 tisíc Kč.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

V průběhu inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vydané MŠMT ČR č. j. 11 448/99-21, ze dne 15. 1. 1999,

- dokumentace SPC uvedená v § 5, odst. 5, vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách.
- výkaz o speciálně pedagogickém centru podle stavu k 31. prosinci 2000,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000,
- koncepce školy,
- plán práce školy, školní družiny, internátu, školní jídelny a SPC,
- měsíční a týdenní plány,
- vnitřní a organizační řád školy a jejich součástí,
- třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy,
- doporučení pro individuální péči u integrovaného sluchově postiženého žáka,
- záznamy o logopedickém vyšetření v SPC,
- povinná dokumentace školní družiny, internátu,
- plán kontrolní činnosti,
- záznamy z kontrolní činnosti,
- časové plány a osnovy pro základní školu, základní školu pro sluchově postižené žáky I. a II. stupně,
- rozvrhy hodin,
- osobní dokumentace žáků,
- grafické práce a výrobky žáků, hospitační záznamy,
- personální dokumentace,
- dokumentace z oblasti řízení školy.

ZÁVĚR

Pracovníkům školy se podařilo vytvořit ucelený a provázaný systém vzdělávání sluchově postižených dětí a žáků. Spoluprací speciálně pedagogického centra, mateřské školy, základní školy, školní družiny a internátu byla vytvořena kvalitní komplexní péče. Výjimečná je i spolupráce s rodiči, které pracovníci školy vzdělávají ve znakovém jazyku. Škola byla hodnocena v oblasti kvality vzdělávání jako vynikající.

Systém řízení školy je velmi dobře zpracován a je funkční. Kvalita řízení školy je hodnocena jako vynikající.

Na základě uvedených skutečností je škola celkově hodnocena jako vynikající.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Lenka Vojtovičová	Mgr. L. Vojtovičová v. r.
Členové týmu	PhDr. Vladimír Vocelka	PhDr. V. Vocelka v. r.
Členové týmu	PaedDr. Zbyněk Knop	PaedDr. Z. Knop v. r.
Členové týmu	Mgr. Ivo Závodný	Mgr. I. Závodný v. r.
Členové týmu	Mgr. Jiří Langer	Mgr. J. Langer v. r.

V Ostravě dne 17. dubna 2001

Přílohy: 2

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. května 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
PaedDr. Pavel Němec	PaedDr. P. Němec v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Krajský úřad ostravského kraje	2001-05-21	2001-05-21
Zřizovatel:	2001-05-21	2001-05-21
Rada školy:	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Nebyly podány